No. 1103 Zaterdag 11 Februari 1905. 22ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 11 Februari.

Eigen Industrie.

Niet zonder vreeze zien wij de toekomst van Curaçao te gemoet, omdat tot dusverre elke vaste grondslag nog ontbreekt om ons volksbestaan hecht en sterk te steunen. Handel en scheepvaart, de voornaamste bronnen van welvaart, danken wij alleen aan onze geographische ligging en onze van nature uitstekende haven. De tijden echter veranderen en wij met hen. Onze ligging blijft wel op zich zelve onveranderd, maar niet als havenplaats ten opzichte der omliggende landen. Vroeger zocht men Curaçao, omdat er niets beters te vinden was en vorige welvaart aan onzen naam nog een schoonen klank gaf. Zal echter bij het doorgraven van het Panama-kanaal de beteekenis onzer haven dezelfde blijven? Of liever, zoo lang behoeven wij niet eens te wachten, is reeds nu niet de waarde onzer haven, als doorvoer, overladings- en stapelplaats veel verminderd, nu handel en scheepvaart zich ook beginnen te ontwikkelen in de naburige republieken? Het is te voorzien, dat allengskens zich een geregeld bestuur zal vestigen bij onze naburen, waardoor de bloei dier landen sterk zal bevorderd worden, maar onze handel gevoelig zal verminderen. Curaçao, helaas, heeft geen eigen bestaan! Het heeft slechts geleefd door de bijzondere omstandigheden, waarin de omliggende landen verkeerden.

Reeds nu heeft men in Venezuela groote scholen geopend, waardoor de venezolaansche jongelieden niet meer in zoo'n grooten getale naar hier overkwamen als vroeger. Cigaretten-fabrieken werden opgericht aan de kust, onze handelslieden zagen daardoor een belangrijk artikel van hun verkoop sterk verminderen. Groote confectie-magazijnen met coupeurs uit Parijs treft men daar tegenwoordig aan. Onze voorname winkels kunnen nu wel sluiten, er valt bijna niets meer te doen. Waar vroeger met 50 a 60 man werd gewerkt, worden nu met moeite 3 à 4 personen nog aangehouden. Reeds varen er geregeld booten direct van New-York naar Venezuela en nieuwe lijnen zullen deze directe verbinding met Amerika nog gemakkelijker maken.

Er bestaat derhalve minstens groote kans, dat onze handel en scheepvaart nog meer zullen verloopen. De doorgraving van het Panamakanaal kan zeer zeker ook ten goede komen aan onze kolonie, maar het zal toch altijd voorzichtig wezen daar niet al te sterk op te rekenen.

Wat moeten wij derhalve doen om ons volksbestaan te verzekeren? Zorgen dat wij een *eigen bestaan* vinden.

Met vreugde constateeren wij, dat reeds pogingen worden aan gewend om dit te bewerken. De landbouw wordt bevorderd, en daardoor zal onze bodem langzamerhand zeker productiever worden en zooveel mogelijk zelf ons volk voeden.

Misschien kunnen wij het nog zoover breugen, dat ook de uitvoer daardoor toeneemt, en bijgevolg ook handel en scheepvaart. Wij denken aan aloë, sisal, divi-divi- en oranjeschillen.

Veel zal dit echter nog niet bij brengen, althans niet zooveel dat daardoor vergoed zal kunnen worden, wat wij door verplaatsing van scheepvaart en handel reeds hebben verloren, of nog zouden kunnen verliezen.

Hoogst nuttig het zal derhalve wezen, vooral met het oog op de buitenbevolking, die thans niet in zoo groote mate direct van den handel en scheepvaart leeft, dat een EIGEN INDUSTRIE in het leven worde geroepen.

En dit is zeer goed mogelijk.

In *Bijlage U* van het Koloniaal Verslag vinden wij een staat van den uitvoer van het eiland Curaçao. Gedurende het jaar 1903 werden uitgevoerd 16704 dozijn hoeden. Dit is alleen van het hoofd-eiland. In den staat der andere eilanden vonden wij tot onze bevreemding geen melding gemaakt van hoeden-uitvoer. Maar in ieder geval is het zeker, dat minstens op Bonaire en Saba ook hoeden worden gemaakt. Misschien worden deze hoeden echter alleen op die eilanden zelf verkocht.

Verder lazen wij onder B, *Mededeelingen van algemeenen aard*. „Het bestuur der „Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van landbouw, veeteelt, zoutwinning en visscherij" heeft zijne pogingen tot ontwikkeling der hoedenindustrie zoowel op Curaçao, als op Saba voortgezet. Het plan om iemand te laten komen uit Porto-Rico om aan de arme bevolking onderwijs te geven in eene betere stroovlecht-wijze enz., heeft het bestuur om de groote daaraan verbonden kosten moeten laten varen. Daarentegen is het er in geslaagd monsters te verkrijgen van in China vervaardigde strooken vlechtwerk voor de fabriceering van fijne strooboeden. Een ingesteld onderzoek heeft aangetoond, dat dusdanig vlechtwerk hoogst waarschijnlijk ook op Curaçao kan worden vervaardigd en er bestaat gegronde hoop, dat voor dit vlechtwerk afname kan worden gevonden.

Mede met het oog op den bloei dezer industrie, stelt het bestuur van voornoemde vereeniging thans pogingen in het werk om nadere inlichtingen te verkrijgen uit Italië omtrent de machines bij de hoedenfabricatie aldaar in gebruik. Nog bestaat het voornemen om zoo mogelijk uit Jamaica planten van den hipihapapalm te laten uitkomen."

Een schoon program van actie, waaraan, helaas, nog weinig uitvoering is gegeven. Het volgend jaar zal het Koloniaal Verslag al heel weinig belangrijks hebben mede te deelen omtrent de verdere uitwerking van dit program. De Tentoonstelling heeft veler handen gebonden en belet ijverig verder te arbeiden.

Geconstateerd is echter reeds, dat particulier initiatief wel heeft willen beginnen met een verbeterde methode van vlechten, maar „om de groote daaraan verbonden kosten" moest het plan worden opgegeven. Zoude nu het Gouvernement hierin niets kunnen doen? Als werkelijk bewezen is, dat tot opbloei onzer hoedenindustrie bepaald noodig is een fijner methode te volgen, dan moet 't ook mogelijk worden gemaakt die nieuwe vlechtwijze aan het volk te leeren. Kan het Gouvernement nu niet een middel vinden om die voor particulieren te hooge onkosten te dekken uit Gouvernements-kas?

Hoedenindustrie is bijzonder geschikt voor Curaçao, bij groote uitbreiding komt zij de arme bevolking zoowel als de flinke kooplieden ten goede. Deze laatsten hebben in 1901 eerst 78, in 1902 echter reeds 85373 en in 1903 nog 5414 pakken stroo verkocht en alleen in 1903 16704 dozijn hoeden.

Deze industrie gaf dus al een aardige beweging aan handel, scheepvaart en huisvlijt. Maar om een industrie van beteekenis te worden, moet zij natuurlijk nog veel meer worden omhoog gewerkt.

Laat men eens beproeven of die hipihapapalm niet op de bovenwindsche eilanden wil groeien. Zoo dit wilde gelukken, zouden landbouw, handel en scheepvaart elkander onderling steunen.

Feuilleton.

TE KNAP AF.

In het privaat-bureau van een bekend bankiershuis te Berlijn werd op een zekeren morgen de volgende brief ontvangen van een bevriend huis te Londen:

Geachte collega!

Het doel van dit schrijven is u in te lichten over een ongehoorde oplichterij, die ten koste van ons huis gepleegd is. Een onzer employé's heeft effecten verduisterd tot een bedrag van 10.000 pond. Verschillende aanwijzingen wettigen het vermoeden, dat hij zich met zijn buit naar Berlijn uit de voeten heeft gemaakt. Daar de mogelijkheid niet is uitgesloten, dat hij zich tot uitbetaling van de accepten tot u zal wenden, bevelen we onze belangen beleefd in uw goede zorgen aan.

Een gevoel van menschelijkheid doet ons den wensch koesteren, de familie van den oplichter voor openbare schande te vrijwaren en daarom wilden we de politie niet in deze zaak mengen, als we zonder deze de accepten ongeschonden weer in handen kunnen krijgen.

Ook moeten we u meedeelen, dat de oplichter aan eigen bezit voor duizend pond aan Amerikaansche sporen bij ons heeft achtergelaten. Daar echter ook de familie spoorloos verdwenen is, verzoeken we u beleefd, hem, na inlevering van de accepten, de waarde dezer effecten tegen den loopenden koers uit te betalen en ons hiervan quitantie toe te zenden. Het individu zelf, met wiens eigendom we ons niet verrijken willen, kunt u na afdoening van zaken laten loopen.

Tot herkenning van den persoon kunnen we u nog meedeelen dat hij van sterkgebouwde krachtige gestalte is, geen baard draagt, blauwe oogen en kort geknipt haar heeft en aan het rechteroor eenigszins doof is.

U bij voorbaat dankend en tot wederdienst bereid, met hoogachting

Gebr. River.

„Dat zou me de duivel doen, als we dien te pakken kregen," zei Frans Schröder, tot zijn compagnon en zwager, den vroegeren advocaat mr. Willibald Sand.

„De duivel, waarom de duivel? Met een beetje handigheid komt dat zaakje zonder hem best in orde. Overigens behoeft ge u er niet mee te bemoeien. Ik zal dat zaakje wel eens opknappen."

„Ik heb er niet veel vertrouwen in, dat je dat klaar speelt; ik weet, wat dat voor lui zijn: die oplichters zijn de knapste advocaten te knap af. Enfin, we zullen zien."

Hiermee was de zaak voorloopig afgedaan. Men ging verder met zijn werkzaamheden.

„Apropos," zei de advocaat, „wat ik nog vragen wou, neem je vanavond deel aan het diner op *Kaiserhof*?"

„Wat is dat voor een diner?"

„Wel dat is ter eere van Hasemann. Men viert het honderdjarige jubilé zijner firma."

„Ik kan niet, ik moet morgen immers met den eersten trein op reis."

„Dan zal ik de firma alleen vertegenwoordigen."

* *
*

Het diner op *Kaiserhof* verliep schitterend. Onder de gasten heerschte de gezelligste stemming en menigeen klonk heel vriendschappelijk met iemand dien hij, voor zoover hij wist, voor 't eerst van zijn leven zag. Ook mr. Sand was in een opgewekte stemming.

„Op uw gezondheid, mijnheer!" zei hij en stiet met zijn glas tegen een groen Rijnwijnglas, dat hem werd toegestoken.

„En op de uwe!" was het met zoo'n opvallend vreemd accent gegeven antwoord, dat de advocaat onwillekeurig zijn feestgenoot scherp aanzag. Deze had een bleek gezicht met kleine blauwe oogen en kort geknipt haar, terwijl een Engelsch type in dezen persoon niet te ontkennen viel.

Waarlijk, als hij niet een blonden bakkebaard had gehad — maar, zou het mogelijk zijn, of was het zinsbedrog? Die baard was valsch. Duidelijk, hoewel slechts bij nauwkeurige waarneming merkbaar, kon men de aanhechting bij het oor zien.

„Het verheugt me kennis met u te maken, mijnheer," zei mr. Sand, om wat te zeggen.

„Pardon, mijnheer," zei de onbekende, „ik hoor aan dit oor niet al te scherp. Wat verlangt u?"

Ook dat kwam overeen. Met moeite bewaarde mr. Sand zijn kalmte. Hij moest bij den onbekende geen argwaan wekken.

Ook meenen wij de aandacht te moeten vestigen op een stukje over hoedenindustrie van den heer *Labouchère* voorkomende in de „Truth" ten deele opgenomen in *De Maasbode* van 1 Januari ll No. 8520.

Wij lazen daarin o. a. dat de dameshoeden voornamelijk niet van *stroo*, maar van *wilgenhout* worden gevlochten, dat aan heele fijne reepen wordt gesneden. Van dit wilgenhout vlecht men lange vlechten van 60 Meter, waarvan men 3 dameshoedjes maken kan. Op die wijze vlecht men in Toscane (Italië,) China en Japan.

Wij herinneren ons nog zeer levendig, dat niemand bij het zien der chineesche hoedenvlechten in het bezit der „Cur. Maat[ij]." eigenlijk met zekerheid durfde zeggen, waarvan deze hoeden gemaakt waren, gewoon stroo was 't niet, maar iets dat veel fijner was en veel meer glimmend en glansend. Men dacht aan rijststroo. Na Labouchère gelezen te hebben zouden wij zeggen, misschien was 't wel wilgenhout.

Echte, fijne, panama-hoeden worden ook, niet volgens denzelfden schrijver, uit *stroo*, maar uit *gras* vervaardigd, dat in Midden-Amerika groeit en Panama-gras wordt genoemd.

Nu zou onze vraag wezen, of het niet nuttig kon zijn, dat dit alles verder werd onderzocht, opdat de hoeden-industrie, nu eens flink werd aangepakt, en er wat leven in kwam. Meer dan ooit is het thans een geschikte tijd, omdat er in Japan, wegens den oorlog wel weinig hout zal worden gevlochten. Ook ligt Curaçao veel dichter bij Engeland, waar deze hoeden gefabriceerd worden, dan Japan en onze vlechsters zullen voor de 60 M. lange vlechten toch niet meer geld vragen dan de japansche vrouwen.

Indien men dus hier zou kunnen zorgen, dat zoo spoedig mogelijk alle verschillende vlechtmethodes met hout, stroo en gras eens werden beproefd en de monsters aan verschillende afnemers opgezonden, dan twijfelen wij er niet aan, of er zullen betere, vaste markten voor onze hoeden en reepen gevonden worden.

De hoedenindustrie is de eenige, welke nog bestaat. Beginnen wij nu het eerst met deze nijverheid zoo krachtig mogelijk te bevorderen. Maar dat men zich nu ook eens wat haaste, voordat andere volken de markt hebben veroverd en onze handel en scheepvaart nog verder verkwijnen. Onze kolonie heeft erg behoefte aan een eigen bestaan, het bevorderen der hoedenindustrie, welke in alle klassen onzer kleine maatschappij ingrijpt, is een der beste middelen om dit bestaan te verzekeren. Hopen wij, dat nu eens met kracht zal worden begonnen en met volharding gewerkt. De nood dringt.

HET ARCHEOLOGISCH EN ETHNOGRAPHISCH ONDERZOEK
VAN
CURAÇAO, BONAIRE EN ARUBA

IV.

Oudheden van Curacao, Bonaire en Aruba door
✝ Dr. C. LEEMANS, Leiden.

II.

"De oude-Indianen, bewoners van dit Kamp, hebben echter niet enkel steenen gebruikt, om hun gereedschappen te vervaardigen; ook de zee leverde hun het materiaal om voor hetzelfde doel te benuttigen. De Heer v. K. verzamelde een groote menigte fragmenten, waaronder ook vele bijna geheel geconserveerd gebleven voorwerpen van een groot soort zeeschelp vervaardigd. Dat schelpen bij de wilde bewoners van verschillende landen tot versiering, voor huiselijke doeleinden ook in de plaats van munten en als betaalmiddel gediend hebben, is bekend, maar zeker iets vreemds is het, voorzoover mij bekend is, dat ook gereedschappen, zooals wiggen of bijlen van schelpen vervaardigd werden (1). Dit was toch zeker het geval bij de bewoners van dit kamp, die in de schelpsoorten (*Strombes Gigas L., Str. accipitrinus*, LAM) uit de het eiland omringende zee, niet alleen hun voornaamste voedingsmiddel, doch tevens het materiaal vonden voor vervaardiging van voorwerpen die zij voor hun huiselijk gebruik noodig hadden."

(Van drie dezer beilen of wiggen zijn in den tekst de afbeeldingen op de helft der ware grootte bijgevoegd. Eveneens van twee kleine kommen de eene met een diameter van 5.3 c.M., de andere van 2 c. M.; twee schijven de eene van boven plat, beneden rond; de andere aan beide zijden plat met een doorsnede van 8 tot 8.5 c. m.)

„Een menigte kleinere schijven meten 4.6 en 3.3 en de kleinsten van 1. 3 tot 1. 7 cM. Deze laatsten zijn meestal doorboord, om ze tot versiering van hals, armen of beenen aan een draad te rijgen."

„De Heer v. K. had het geluk nog een andere merkwaardige ontdekking te doen. Dicht bij een kleine greppel, midden in het Kamp, vond hij op een diepte van ongeveer 5 dM. een menschelijken schedel rechtop in een schotel van gebakken aarde staande en met drie dergelijke schotels bedekt, die schuin boven de eerste als 't ware een soort beschutting boven den schedel vormden. De schedel was nog tamelijk goed geconserveerd, doch viel bij de eerste aanraking in kleine stukken. Hier rondom lagen eenige overblijfselen van beenderen, en een stuk van een bovenarm, alles echter bijna geheel en al vergruizeld. Ook van de scherven der schotels, die al te zeer vergaan waren, kon geen enkele behouden blijven. Op andere plaatsen van het „Kamp", waar potscherven te vinden waren, werden later nog driemaal overblijfselen van menschelijke beenderen gevonden. De vroegere bewoners derhalve hebben 't gebeente hunner dooden in hun „Kamp", misschien zelfs onder den bodem hunner eenvoudige hutten bewaard, nadat het lijk ergens op een afgezonderde plaats neergelegd of begraven, en de zachtere deelen verteerd waren.

Het is bekend, dat een dergelijke wijze om de dooden te begraven ook bij andere wilde volken gebruikelijk was. (2). Over het algemeen wordt ook nu nog bij vele volken, nadat de vleeschdeelen op kunstmatige of natuurlijke wijze verwijderd zijn, het gebeente na korteren of langeren tijd eerst op de bepaalde laatste rustplaats bijgezet. Zoo moet bijvoorbeeld bij de Amerikaansche Roodhuiden, de weduwe hét gebeente van haar overleden man altijd bij zich dragen, en meermalen wordt alleen de schedel hiervoor bestemd. Iets dergelijks geschiedt bij de Adamaneezen: de bloedverwanten krijgen ieder een der beenderen des overledenen, doch de weduwe den schedel, dien zij aan een snoer om den hals draagt." (3).

„Een ander „Kamp" der vroegere Indianen op de plantage *Ascension*, 3½ uur van Westpunt verwijderd, werd door den Heer VAN KOOLWIJK bezocht. De eigenaar de Heer L. NAMIAS had onderzoekingen op zijn terrein toegestaan; doch te dier plaatse werden geen sporen der vroegere bewoners gevonden. Het waren slechts kale rotsen, in de nabijheid der zee. Misschien zou later nog een nieuw onderzoek worden ingesteld."

„Een derde „Kamp" bevindt zich op de Plantage „SAN GUAN, waarvan de bezitter MATTHIAS SCHOTBORGH eveneens een nauwkeuriger onderzoek veroorloofde. Het kwam den Heer *van Koolwijk* nog veel uitgestrekter voor dan het „Kamp" op *Knippe*; het was evenwel niet mogelijk den bodem nauwkeurig te onderzoeken wegens de ontzaggelijke menigten doorstruiken en kactusplanten. Aan de oppervlakte echter lagen steenen gereedschappen van dezelfde vorm als op *Knippe*, ook een glaspaarl van een halssieraad was daar door een arbeider tusschen de beenderen gevonden. Het drooge jaargetijde en ook dien ten gevolge de hardheid van den grond maakte het bijna onmogelijk overblijfselen van de vroegere bewoners aan het licht brengen; men moest daarom den regentijd afwachten. In dien tusschentijd vertrok echter de Heer v. K. van Curaçao, zoodat een beter onderzoek hier achterwege bleef.

BONAIRE.

„Bonaire is een der kleine Antillen, of der eilanden „onder den wind", op eenigen afstand Oost-noord-oost van Curaçao.

De Heer VAN KOOLWIJK, die hier eenigen tijd als pastoor van Rincón werkzaam was, heeft ook hier zijn aandacht aan de overblijfselen der vroegere bevolking geschonken, en een rijke verzameling steenen-gereedschappen bijeen gebracht, die zich nu in *'s Rijks-Museum van Oudheden* te Leiden bevinden. De meesten daarvan zijn wiggen, bijlen of beitels enz. van dioriet, basalt en leisteen, van 9. 5 tot 16 cM. lang en van 4—7 cM. breed, ook eenige kleinere beitels van nephriet en jaspis. Onder de wiggen is er een van leisteen 15.5 cM. lang, een hamer van dioriet 10 cM. lang en twee beitels van nephriet, een van 13 cM. lang, 2.6 breed en 3.45 cM. dik en een andere van 3.85 cM. lengte, 1,3 breedte en 0,7 cM. dikte."

(Afbeeldingen dezer voorwerpen staan in den tekst afgedrukt.)

R. E.

Wordt vervolgd.

[1] Vergelijk J D. E. SCHMELTZ. Muscheln und Schnel. etc.

[2] J. LUBBOCK, *Vorgeschichtliche Zeit* [Jeken na 1866] S. 126; *Berliner Gesellschaft fur Antropologie, Ethnologie und Urgeschichte.* Sitzungsber, 18 Januar 1879. S. 30.

[3] Vgl. een mededeeling van den Heer CARVAILHAC op het Congres van Nancy, in het *Journal Le Temps, Revue archeol.* 3e. Serie t. VIII. 1886, p. 251.

LT. W. E. SAFFORD U. S. N: The Abbott Collection from the Andaman Islds.- Smithsonion Report 1901. Washington 1902. pag. 481 etc.

„Ik drukte er alleen mijn voldoening over uit," zei hij, „een Engelschman in u te mogen begroeten, mijnheer. Ik heb groote sympathie voor uw land en uw ondernemend volk."

„Wat zijt ge hoffelijk, sir, — mijn naam is Reading uit Londen."

„Mijn naam is Sand, lid van de firma Friedrich Schröder," zei mr. Sand.

„Ah, van het bankiershuis!"

„Kent u onze firma?"

„Wie kent die in Londen niet."

„Ik mag in u dus een collega begroeten?"

„Niet geheel en al," lachte Reading, „ik werk op de beurs slechts met eigen geld. Ik ben privaat persoon."

„Dus komt u ook niet voor zaken hier?"

„Deels wel. Ik ben van plan een uitstapje op het vasteland te maken, doch wilde tegelijk een paar duizend pond op Londen hier disconteeren. Ge begrijpt, de gunstige wisselkoers hier — men moet op kleine voordeeltjes bedacht zijn. Vooral een eenvoudig mannetje als ik ben."

„En hoe groot is de som?" vroeg mr. Sand op kalmen toon, hoewel hij brandde van nieuwsgierigheid.

„Slechts tienduizend pond."

„Dat treft bijzonder goed," zei hij lachend. „Wij hebben juist tienduizen pond noodig. Als u dit goedvindt, zullen wij die zaak maar afdoen. Wilt u dat doen, meneer?"

„Natuurlijk. En wanneer komt het u gelegen?"

„Komt u morgen voor beurstrijd op ons bureau. Ge brengt de papieren mee en ik betaal u het geld."

„Afgesproken," zei Reading.

Een oogenblik later zaten de heeren gezellig te praten. Met heimelijk genoegen dacht mr. Sand aan de woorden van zijn zwager-compagnon en verheugde zich reeds over het ongeloovig gezicht, dat deze zou zetten, als hij hoorde, dat de vogel al geknipt was. Advocaten zouden nu toch slimmer blijken dan die slimme oplichters.

„Apropos," vroeg plotseling mr. Sand's buurman rechts hem zacht, „wie is die meneer Reading, kent ge hem nader?"

„Ik geloof een ambteloos rentenier uit Londen. Waarom?"

„Ik woonde voor een jaar of tien in Londen eens een zitting van de rechtbank bij. Er werd een sluwe bankdiefstal behandeld. Het gezicht van den beklaagde is me altijd bijgebleven, het had veel overeenkomst met het gezicht van dezen meneer, alleen had hij geen bakkebaard."

„Maar dat is niet te gelooven," lachte de advocaat, zich innerlijk verheugend over zijn gelukkige vangst.

Het algemeen gesprek rondom den heer Reading had intusschen een verrassende wending genomen. Men sprak over de groote checkvervalschingen, waarvan in den laatsten tijd verschillende disconto-banken het slachtoffer geworden waren, daarna over vervalschingen in het algemeen en over maatregelen om zich er voor te behoeden.

„Het eenige is en blijft de droge stempel," zei iemand.

„Met uw verlof," merkte Reading lachend op, „ik meen dat er lui zijn, tegen wie alle voorzorgen nutteloos zijn."

Mr. Sand zat verslagen over zooveel vermetelheid!

„Dat moet toch eerst bewezen worden, mijnheer," zei hij.

„Zeker," zei Reading, „en wie weet, of niet iemand van ons, ja misschien u zelf, binnenkort, misschien morgen reeds de waarheid van mijn woorden zal ondervinden."

„Maar dat is toch al te kras!" riep de advocaat opgewonden uit.

„Ik zeg maar, wie kan het weten," zei Reading vriendelijk en op kalmeerenden toon.

De morgen brak al aan, toen mr. Sand en Reading afscheid namen.

* *
*

„Mijnheer Reading!" diende de kantoorknecht aan.

Mr. Sand viel de pen uit de hand, waarmee hij juist een brief wilde onderteekenen, maar hij hield zich in en zei:

„Laat meneer binnen."

Op hetzelfde oogenblik verscheen de krachtig gebouwde gestalte van Reading in de deur.

„Goede morgen, mijnheer, hoe hebt u geslapen?"

„Voortreffelijk en is ook u het feest goed bekomen?"

„Dank u. — Ik weet, dat bankiers niet over te veel tijd te beschikken hebben, en zal dus maar aanstonds tot onze zaken overgaan."

„Och, wat dat betreft. — Hebt u de papieren bij u."

„Hier zijn ze."

Een zegevierend lachje gleed over mr. Sand's gelaat. Onderzoekend liet hij zijn oog over de papieren gaan. Het was in orde. Tienduizend pond.

„Maar neem toch plaats, meneer," zei hij. „U zult me wel een oogenblik willen verontschuldigen, dat ik even de quitanties in orde laat maken."

Reading ging zitten en de advocaat liep naar de deur. Maar in plaats van de kamer te verlaten, sloot hij de deur, stak den sleutel bij zich, trok een revolver, en riep:

„Meneer Reading, zie mij aan!"

Deze wendde zich om en zonk bij het zien van het wapen doodsbleek in zijn stoel terug.

„ Naar het mij voorkomt, is een lange verklaring hier overbodig. We zullen dus zoo kort mogelijk zijn. We hebben in opdracht, u ter wille van uw familie te sparen, en ik behoef u dus alleen te vragen of u met mijn voorstel genoegen neemt. De accepten laat ge in ons bezit en ziet af van het ontvangen der tienduizend pond. Daarentegen zal ik u het bedrag uitbetalen, dat ge bij uw bank achtergelaten hebt. Zijt ge hiermee tevreden?"

„Ja," klonk het nauwelijks hoorbaar terug.

„Ga dan daar aan die tafel. Uw

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

✠ Dinsdagavond kwart na zessen is de Eerw. frater MARIA CANSIANUS, leeraar aan het Colegio „Santo Tomás" zacht en kalm overleden. Noch de toewijding en kunde van de heeren Dr. LENS en ELLIS, noch de liefdevolle zorgen, waarmede hij in het St. Elizabethsgasthuis werd verpleegd, noch eindelijk de vele gebeden zijner confraters en leerlingen vermochten hem terug te houden in het leven, dat zooveel schoons en nuttigs beloofde voor Staat en Kerk.

De Eerw. frater MARIA CANSIANUS (JOSEF HENDRIK ANTOON VAN ERTRIJCK) werd te 's Hertogenbosch geboren den 6den Maart 1874, trad te Tilburg in de Congregatie van O. L. Vrouw, Moeder van Barmhartigheid in 1891 en kwam na zich door degelijke studie te hebben voorbereid in 1897 naar Curaçao om zijn beste krachten aan het onderwijs te wijden. Juist heden is het 8 jaren geleden, dat de Eerw. frater hier voet aan wal zette. In 't bezit van een hollandsche akte als onderwijzer legde hij nog op Curaçao met gunstig gevolg het examen af in de fransche en spaansche taal. De Missie verliest in hem derhalve wel een talentvol onderwijzer, wiens verlies niet zoo spoedig zal hersteld zijn.

In stillen eenvoud werd hij door zijn Confraters grafwaarts gedragen, nadat Z. D. H. Mgr. VAN BAARS de kerkelijke plechtigheden had verricht.

R. I. P.

Onderscheiding.

Maandagmorgen 11 uur had voor het front der troepen op het binnenplein van het Waterfort de plechtige uitreiking plaats van het kruis voor vijftien jaar Nederlandschen dienst als officier aan den kapitein der infanterie M. L. PLIESTER.

Na voorlezing van het desbetreffend Ministerieel besluit hield de kapitein-Commandant van de troepen en van het garnizoen A. J. W. VAN DER GRINTEN, een korte, maar welsprekende rede, waarin Zijn Weledelgestrenge wees op de beteekenis van deze Koninklijke onderscheiding en vervolgens deed uitkomen, dat kapitein PLIESTER in die vijftien jaren niet alleen in tijd van vrede, maar ook in tijd van oorlog steeds was geweest een officier vol ijver en vol plichtsbesef.

Kapitein PLIESTER kan, daar reeds lang zijn borst versierd is met het eereteeken voor belangrijke krijgsbedrijven (met 2 gespen), met meer dan gewone voldoening op den door hem afgelegden dienstijd terugzien. Na door alle officieren hartelijk te zijn gelukgewenscht werd door de troepen onder de vroolijke tonen

van onze goed bekende garnizoenskapel voor den gedecoreerde gedefileerd.

Het stationschip.

Wij lazen in het *Handelsblad*, dat de *Friesland* in orde werd gebracht voor Oost-Indië; het pantserschip *Piet Hein* zou bestemd worden voor de West. Of dit met of zonder de *Kortenaer* zal wezen, wordt niet vermeld.

Marconi-telegraaf.

Bij het Gouvernement is een aanvrage ingekomen om concessie tot het opstellen van een Marconi-toestel om draadloos toch telegrafisch verbinding te hebben met Baranquilla, dat geheel en al geïsoleerd ligt van elke telegrafische gemeenschap. Men meent, dat een dergelijke inrichting onzen handel met Columbia, welke steeds meer en meer toeneemt, sterk ten goede zal komen. Daarom hopen de kooplieden, dat 't Gouvernement genegen zal wezen deze nieuwe telegrafische verbinding met een kleine subsidie te steunen. De draadlooze telegraaf kan geen nadeel doen aan den franschen kabel, daar Baranquilla toch geheel geïsoleerd ligt en derhalve geen enkel ander telegram zal ontvangen, dan voor dat kantoor alleen bestemd.

Werkvolk Suriname.

De *Prins Maurits* van den Koninklijken West-Indischen Maildienst zal de volgende week ook Aruba en Bonaire aandoen om werkvolk voor Suriname mede te nemen. Men verlangt te Paramaribo niet meer naar arbeiders van Curaçao, maar wel van Aruba en Bonaire. Als wij ons niet vergissen, werden er 500 man aangevraagd. Reeds den eersten dag der aanvrage gaven zich ± 100 Arubianen op, die ontevreden waren over de handelwijze der Goudmaatschappij met betrekking tot het uitbetalen van het loon.

Ook op Bonaire zijn er nog al liefhebbers.

Het spijt ons zeer, bovenstaand bericht niet eerder te hebben vernomen. Wij staan reeds voor een voldongen feit, waaraan niets te veranderen valt.

Zoo gaarne zouden wij zien, dat het Gouvernement, wat meer moeite deed om het werkvolk, dat voldoende werk heeft, binnen de kolonie te houden, in plaats van, zooals nu, mede te werken tot onnoodige emigratie, welke slechts geduld mag worden als *noodzakelijk kwaad*.

Op Aruba is zelfs *gebrek* aan werkvolk. Ook Curaçaonaars vinden daar werk. Waarom nu niet zijn krachtigen invloed gebruikt bij de Goudmaatschappij om aan het alleszins redelijke en billijke verlangen van het volk, dat iedere week en niet iedere maand vraagt uitbetaald te worden, te voldoen! Vele families zullen weer hun vader missen, waardoor het familie-leven ten zeerste lijdt en de moraliteit, in het algemeen, niet in de hand wordt gewerkt.

Mocht het nog mogelijk wezen, dat het Gouvernement dan zorge, zoo min mogelijk *getrouwde* lieden goed te keuren en aan te nemen, en zoo het niet anders meer kan, dat dan zoo sterk mogelijk er op gewerkt worde, dat een groot gedeelte van het loon geregeld hier worde uitbetaald. Ook zou in Suriname de gelegenheid kunnen worden opengesteld, om daar nog wat geld op de postspaarbank te plaatsen.

Dat Suriname aan werkkrachten geholpen worde, vinden wij uitstekend, maar niet ten nadeele van onze eigen kolonie.

Postpakketten.

In dank ontvangen een nieuw postpakkettarief met alle mogelijke verklaringen en toelichtingen, een werk van 145 bladz. folio, dat wij nog te danken hebben aan den geduldigen speurzin van den heer DE VEER.

„Solent."

Op het onverwachts kwam Donderdagmorgen het jacht *Solent* toch nog binnenstoomen. Er waren slechts 32 toeristen aan boord, waardoor dat hooge bezoek wel wat tegenviel.

Koloniale Raad.

Zitting van den Kolonialen Raad op Dinsdag, den 14e. Februari 1905, des avonds te 7½ uur.

Te behandelen onderwerpen:

1°. Ingekomen stukken.

2°. Verkiezing van candidaat-leden ter vervanging van de Heeren C. GORSIRA, J. H. BOOMGAART en J. MÖLLER, die aan de beurt van aftreding zijn.

Veeziekte.

Ongeveer een vijf weken geleden werden van Bonaire een 40-tal geiten geïmporteerd, die aan oogziekte lijdende waren, en reeds nu heeft deze zich ziekte verspreid over zeer veel groote plantages van af den Grooten Berg tot aan St. Kruis. En wat het ergste is, de ziekte, een soort blindheid, schijnt ook de koeien te besmetten.

De „Cur. Maatsch." zou zeker een weldaad bewijzen aan de bevolking, indien zij nu een middel wist aan te wijzen om verdere besmetting tegen te gaan en de ziekte te genezen.

Ook zoude zij zeer goed doen met aan het Kol. Bestuur te verzoeken door scherpe contrôle, zoo noodig krachtens een nieuwe verordening, het importeeren van dergelijk ziek vee te voorkomen.

Eene vraag nog. Zijn dergelijke geiten, terwijl zij nog lijden aan deze ziekte, wel geschikt om geslacht te worden? Is het vleesch van deze geiten niet schadelijk voor de gezondheid?

Gaarne zouden wij hieromtrent iets meer vernemen.

Aardbeving.

Gisterenmorgen om 4 uur en ook kort na zessen werd er in de stad een tamelijk bevige aardrommeling en beving waargenomen.

Houtvester.

De heer D' ANGREMOND zal eerstdaags in onze kolonie komen en benoemd worden als houtvester.

Waarschuwing.

Nu zeer veel lieden door het mislukken van hun oogst geen plantzaad hebben bewaard, zullen zij wel gedwongen wezen plantzaad te koopen. Dezer dagen is er kleine maïs, dezelfde als wij hier op Curaçao gebruiken, van Haïti ingevoerd. Men zij echter op zijn hoede. Dit zaad kan zeer goed als voedsel of voeder gebruikt worden, maar deugt *volstrekt niet* om te planten.

De heer J. JOUBERT is verleden jaar begonnen met dergelijk zaad van Haïti te laten uitkomen, denkende dat het goed was, doch én hij én anderen, die het van hem kochten zijn bedrogen uitgekomen. Het zaad ontkiemt en schiet op, net als onze gewone maïs, maar zoodra als de korrels in de aren wat rijp worden, *vallen zij af* door den wind, zoodat de oogst grootendeels verloren gaat.

Ook deze week heeft de heer JOUBERT weder zulk een bezending maïs ontvangen, doch waarschuwt een ieder, dat de heer JOUBERT zelf het aan niemand verkocht heeft voor *plantzaad*, wel voor veevoeder.

Wil iemand derhalve plantzaad koopen, hij onderzoeke of het van Haïti is, en neme het niet.

In het belang van het volk verzoeken wij de kooplieden van dergelijke maïs, ze niet te verkoopen voor plantzaad. Het is slechts een weinig moeite voor hen om, als er een kooper komt, te vragen of hij het voor plantzaad wil gebruiken en hem dan te waarschuwen.

Veronderstel eens, dat het 't volgend jaar goed regent, maar een groot gedeelte van het volk zou met dit zaad hebben geplant, dan zou de oogst nog mislukken. Voor zulk een groot nadeel moet de bevolking worden behoed.

Aren en halmen van deze maïs van Haïti zijn te zien op ons redactiebureau, Awasal, N°. 223.

---

geld en de quitantie liggen klaar. Tel het geld en onderteeken de quitantie."

Met wankelende schreden liep Reading naar de schrijftafel, en deed wat hem gezegd was, terwijl onafgewend het wapen op hem gericht bleef. Geen woord kwam over zijn lippen.

„Klaar?"

Reading knikte.

„Dan hebben we onze zaken afgedaan. Maar u zult me nu toch moeten toegeven, niet waar meneer Reading, dat er nog wel middelen zijn, om zich tegen bedriegers te vrijwaren."

Reading zei niets. Met gebogen hoofd, als een geslagen hond, liep hij de deur uit.

Vijf minuten later was een telegram naar Londen.

*
* *

„Nu?" vroeg Frans Schröder, toen hij van zijn reis terugkeerde, zijn compagnon. „weet je al wat?"

„Dat zou ik meenen," was het triomfeerend antwoord, „de vogel is al geknipt!"

„Kom, dat is niet mogelijk."

„Niet mogelijk. En deze papiertjes dan?"

„'t Is waar."

Op dit oogenblik werd aan de deur geklopt. Een bediende bracht een telegram uit Londen.

Frans Schröder opende het en beide compagnons lazen het, zooals ze gewoon waren, samen. Het telegram luidde:

Uw telegram zooeven ontvangen. Gij zijt het offer van een sluwen oplichter geworden. We weten niets van een opdracht om duizend pond uit te betalen. Accepten zijn zeker valsch. Voor uw betaling kunnen we ons natuurlijk niet aansprakelijk stellen. Hoogachtend,

Gebr. River.

„Nu?" vroeg Frans Schröder, en klopte zijn compagnon op den schouder.

„Geloof je nu, dat die oplichters de knapste advocaten te knap af zijn?"

(*Huisgezin.*)

Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

CON BUEN ÉXITO.—Declara el Dr. J. Trujillo Arraval, Médico Director del Hospital de Beneficencia de Caracas. „He usado siempre con buen éxito la celebrada Emulsión de Scott."

Breve, pero significativa y saludable manifestación.

Victoria-Bron-Oberlahnstein.

Op de Internationale Tentoonstelling voor Kookkunst, Hotelwezen en Industrie, welke onlangs te 's Gravenhage gehouden werd, is de Prix d'Excellence van H. M. de Koningin, zijnde de hoogste onderscheiding, benevens de Gouden Medaille, toegekend aan het Victoriawater uit de Bron te Oberlahnstein.

Advertentien.

Algemeen Nederlandsch Verbond.

Het Bestuur van de Groep „Nederlandsche Antillen" maakt bekend, dat het Hoofdbestuur besloten heeft voor den tijd van 4 à 5 jaar twee studiebeurzen elk à *f* 500 beschikbaar te stellen voor Curaçaosche jongelieden, ten einde zich in Nederland in de eene of andere richting te bekwamen.

Ouders of voogden, welke hun zoon of pupil voor deze studiebeurzen wenschen in aanmerking te brengen, worden verzocht zich vóór den 1en April 1905 schriftelijk te wenden tot den 2en ondergeteekende, met vermelding van het doel, waarvoor de beurs wordt verlangd.

Namens het Bestuur.

De Voorzitter,
J. P. E. GAERSTE.

De Secretaris,
J. A. SNIJDERS. JR.

DE ondergeteekende brengt ter kennis van het publiek, dat er tot nog toe, geen publieke weg door de plantagie St. Hironimo loopt en dat er alleen eene vrije weg naar de Barthool-baai bestaat en verzoekt, daarom een ieder ter voorkoming van onaangenaamheden, niet door genoemde plantagie St. Hironimo te passeeren. Degenen, die naar de Barthool-baai moeten gaan, kunnen bij den ondergeteekende een schriftelijk bewijs erlangen, om zich naar genoemde baai te begeven, zij zullen doorgelaten worden, op vertoon van dat bewijs aan den opzichter van genoemde plantagie St. Hironimo.

Curaçao 8 Februari 1905.

J. L. TH. HELDEWIER VIGNON.

TE HUUR,

Het frisch gelegen Buitentje „SANTA LUCIA" tusschen Plantersrust en de Waterwerken, met regenbak en badgelegenheid.

Voor verdere inlichtingen en conditiën wende men zich tot de

Directie van het Colegio „SANTO TOMÁS", *Otrabanda.*

DAGELIJKS
Zuivere, Versche
MELK,

zoowel van koeien als geiten, tegen 25 cts. per kan.

Te bevragen bij J S. JOUBERT op den berg.

Bij geregelde aanvrage wordt de melk aan huis bezorgd.

De Procureur-Generaal in de kolonie Curaçao maakt hierbij bekend, dat er alhier thans in omloop zijn valsche kwart-guldens-stukken (Koloniale munt), die van de goede munt verschillen door een loodachtige kleur en door minder fijn afgewerkte kartelrand.

Willemstad den 3e Febr. 1905.

De Procureur-Generaal,
NUIJENS.

Andere locale bladen worden verzocht deze bekendmaking over te nemen.

TEEKENONDERWIJS.

Ouders die verlangen, dat hunne kinderen onderwijs ontvangen in het TEEKENEN (rechtlijnig, ornament, perspectief, enz.) worden uitgenoodigd daarvan in den loop dezer week kennis te geven aan de Directie van het Colegio *"Santo Tomas"*, welke bereid is alle inlichtingen te geven aangaande conditiën, lesuren, enz.

DE DIRECTIE VAN HET COLEGIO "SANTO TOMAS"

VERSCH ZAAD

— VAN —

YELLOW BRANCHING DOUROH

op de Koloniale Tentoonstelling bekroond met Eersten prijs, V. Z. Medaille,

kan nu nog met succes geplant worden.

Te bekomen bij

J. H. E. JOUBERT,

tegen 20 cts. per kan.

Ook te bevragen op de plantages Barber en Wacao, alsmede ten huize van den heer J S. JOUBERT op den berg.

SIGAREN.

DE FIRMA

Ph. de Ruiter en Zoon

— TE —

CULEMBORG (Holland)

wenscht in contact te komen met soliede afnemers voor de leverantie van twee in West-Indië reeds zeer in trek zijnde merken.

Levering franco aan boord Amsterdam. Betaling contant. Een proefzending 200 stuks in blikverpakking (twee merken) wordt franco per post gezonden na ontvangst van postwissel van vijf gulden.

LA DICHA EN EL HOGAR.

Elixir de Capuchino,

PREPARADO POR

H. SUELS,

Miembro de la Facultad Médica de los EE. UU. de Venezuela,
Premiado con medalla de oro en la Exposición Industrial de Valencia, (Carabobo) 1901 y Universal de St. Luis, EE. UU. de América 1904.

Para la completa curación de:

La anemia, abatimiento, vértigos, languidez, palpitaciones, color pálido, extenuación, empobrecimiento de la sangre, etc, etc. etc.

Agentes en Curazao,

DE LANNOY & Cº.
OTRABANDA,
BOTICA CENTRAL.

Fotografia Soublette.

Este muy conocido Taller ofrece de nueve sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO:
De 8 A. M.—4 P. M.

DE ECHTE CURAÇAO-LIKEUR
GEDISTILLEERD DOOR
JOUBERT & Co.

van uitgezochte. versche *Curaçaosche* Oranjeschillen. Bekroond met 1sten Prijs, de Zilveren medaille, op de Koloniale Tentoonstelling, Mei 1904,

Te verkrijgen in de
Botica Nacional
Otrabanda.

LONGMAN & MARTINEZ
NEW YORK, U. S. A.
De Venta Por Las Ferreterias y Almacenes de Viveres.

GEWICHTIG!

Het Trappisten-Bier uit de Bierbrouwerij de „Schaapskooi" Tilburg, is met alle zekerheid het gezondste en voedzaamste bier, dat hier ingevoerd wordt. Door zijn gebruik houden Dames en Heeren hunne goede gezondheid en de mooie kleur; vooral voor Europeanen is genoemd bier zeer aan te bevelen.

Te bekomen tegen zeer matige prijzen bij

J. VAN KLEUNEN,
BEERSALOON,
OTRABANDA.

Federico en Arturo Perret Gentil,
ADMINISTRATEUR en DIRECTEUR
VAN DE
STALHOUDERIJ (Cochers) "LA AURORA"

bevelen hunne rijtuigen aan het geachte publiek van Curaçao aan, met mededeeling dat degenen, die gebruik maken van die rijtuigen het voorrecht hebben de beroemde plantage GROOT ST. JORIS te bezoeken, waar zij kunnen wandelen en zich baden zonder extra betaling.

Telefoon van de Stalhouderij Nº. 27. Ook wagens te bevragen in het kantoor, Willemstad, Telefoon Nº. 53.

"HET HERT".

Drinkt steeds het heerlijke Lans' export Bier „Het Hert"; het heeft een zuiveren en aangenamen smaak en is het meest geschikte Bier voor ons warm klimaat, dewijl het zeer weinig alcohol bevat.

Agenten voor Curaçao,
DE LANNOY & Cº.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,
PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1905.	Carcas.	Zulia	Philad	Marcb.	Carcas.	Zulia
Vertrekt van NEW-YORK	Jan. 7	Jan. 14	Jan. 21	Jan. 28	Feb. 4	Feb. 11
Komt aan te SAN JUAN	12		26		9	:
Vertrekt van „	18		27		10	
Doet CURAÇAO aan	15		29		12	
Komt aan te LA GUAIRA	16	21	30	Feb. 4	18	18
Vertrekt van „	18	22	Feb. 1	5	15	19
Komt aan te PTO. CABELLO	19		2		16	
Vertrekt van „	20		8		17	
Komt aan te CURAÇAO	21	28	4	6	18	20
Vertrekt van „	22	80	5	18	19	27
Doet LA GUAIRA aan	23		6		20	
„ PONCE	-	Feb. 1		15		Maar 1
„ SAN JUAN „	25		8		22	
Komt aan te NEW-YORK	80	7	13	21	27	7

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia.
Vertrekt van CURAÇAO	Jan. 16	Jan. 23	Jan. 30	Eeb. 6	Geb. 13	Feb. 20
Komt aan te MARACAIBO	17	24	31	7	14	21
Vertrekt van „	20	28	Feb. 3	11	17	25
Komt aan te CURAÇAO	21	29	4	12	18	26

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.